

Maja Matajčić ♦ Saša Petar ♦ Bojan Premužić

UPRAVLJANJE LANCIMA OPSKRBE ZBIRKA ZADATAKA

Sveučilište Sjever Koprivnica
Copyright © 2020.

MAJA MATAJČIĆ, mag. oec
doc.dr.sc. SAŠA PETAR
BOJAN PREMUŽIĆ, mag. ing. traff.

UPRAVLJANJE LANCIMA OPSKRBE ZBIRKA ZADATAKA

Autori:	Maja Matajčić, mag. oec doc.dr.sc. Saša Petar Bojan Premužić, mag. ing. traff.
Recenzenti:	prof.dr.sc. Krešimir Buntak prof.dr.sc. Ljudevit Krpan
Lektura:	Kristina Kirschenheuter, dipl. opći lingvist i fonetičar
Nakladnik:	Sveučilište Sjever
Za nakladnika:	prof. dr. sc. Marin Milković
Grafički urednik i dizajn naslovnice:	Anja Zorko, mag. ing.
Tisak:	Sveučilište Sjever, Centar za digitalno nakladništvo
Naklada:	100 primjeraka

Objavljivanje ovog udžbenika odobrio je Senat Sveučilišta Sjever u Koprivnici na I. sjednici u akademskoj godini 2019./2020. održanoj 14. listopada 2019.

Klasa: 602-04/19-02/08., Ur.broj: 2137-0336-09-19-45

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001065417.

ISBN 978-953-7986-07-0

Maja Matajčić, Saša Petar, Bojan Premužić

UPRAVLJANJE LANCIMA OPSKRBE

Zbirka zadataka

Sveučilište Sjever
Koprivnica, 2020.

PREDGOVOR

Učinkovit lanac opskrbe, kao krajnji rezultat, splet je niza pomno planiranih i sinkroniziranih radnji od početka do kraja lanca. Samo kroz kvalitetno upravljanje svakom pojedinom karikom moguće je uspostaviti cjelinu koja učinkovito i djelotvorno udovoljava svim zahtjevima kako partnera, tako i krajnjih kupaca proizvoda, odnosno korisnika usluga koje su kao finalni proizvod dostupne na krajnjem tržištu. Kvalitetnim upravljanjem lancima opskrbe omogućuje se direktan utjecaj na poboljšanje poslovanja organizacija i njihovu konkurentnost.

Primarni je cilj ovog uratka da studenti na studijima logistike savladaju pojedine u praktikumu prikazane metodologije te ih znaju primijeniti u budućem profesionalnom radu, s obzirom na to da su prikazani alati korisni u najrazličitijim fazama i oblicima poslovanja.

Praktikum upravljanja lancima opskrbe ekstenzija je istoimenog udžbenika Crkvenčić, Buntak, Krpan – Upravljanje lancima opskrbe (UNIN, 2018.) te sadrži primjere i objašnjenja kako se provode i primjenjuju pojedini alati i metode, a koji su ključni za efikasno upravljanje lancima opskrbe.

Na kraju, željeli bismo izraziti zahvale svima na pomoći prilikom realizacije ove knjige. Posebno zahvaljujemo na pomoći i sugestijama cijenjenim recenzentima prof. dr. sc. Krešimiru Buntaku i prof. dr. sc. Ljudevitu Krpanu.

Želimo zahvaliti i svojim obiteljima, koje su nas spremno podupirale sve vrijeme u realizaciji ovog, ali i svih drugih projekta.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	1
1. VRIJEME VOĐENJA PROCESA.....	1
1.1. Osnovna obilježja vremena vođenja procesa	1
PROBLEMSKI ZADACI – vrijeme vođenja procesa.....	2
2. EFIKASNOST LANCA OPSKRBE	7
2.1. Osnovna obilježja efikasnosti lanca opskrbe.	7
2.2. Osnovne karakteristike rasipanja.	7
PROBLEMSKI ZADACI – efikasnost lanca opskrbe	9
3. ANALIZA KORISNOSTI I PROFILA DOBAVLJAČA.....	17
3.1. Osnovna obilježja analize korisnosti i profila dobavljača	17
PROBLEMSKI ZADACI – analiza korisnosti i profila dobavljača	21
4. ODNOS TROŠKOVA I RAZINE USLUGA	29
4.1. Osnovna obilježja odnosa troškova i razine usluga	29
PROBLEMSKI ZADACI – odnos troškova i razine usluge	31
5. PRAVILO SAVRŠENOG REDA.....	37
5.1. Osnovna obilježja pravila savršenog reda	37
PROBLEMSKI ZADACI – pravilo savršenog reda.	38
6. EFEKT BIČA.....	43
6.1. Osnovna obilježja efekta biča	43
6.2. Razlozi nastanka efekta biča	44
PROBLEMSKI ZADACI – efekt biča	46
7. EKONOMIČNA KOLIČINA NABAVE	49
7.1. Osnovna obilježja ekonomske količine nabave	49
PROBLEMSKI ZADACI – ekonomska količina nabave	51
8. STRATEGIJE UPRAVLJANJA LANCIMA OPSKRBE	55
8.1. Generičke strategije upravljanja lancem opskrbe	55
PROBLEMSKI ZADACI – generičke strategije upravljanja	59
8.2. Strategija guranja i privlačenja	65
PROBLEMSKI ZADACI – strategija guranja i privlačenja	67
9. VRIJEDNOST PROIZVODA/USLUGE ZA KUPCA	69
PROBLEMSKI ZADACI – vrijednost proizvoda / usluge za kupca	71

10. MAPIRANJE I PORTFELJ RIZIKA	77
10.1. Opće karakteristike upravljanja rizicima	77
10.2. Podjela rizika	78
10.2.1. Egzogeni rizici	78
10.2.2. Endogeni rizici	79
10.2.3. Minimiziranje rizika	81
PROBLEMSKI ZADACI – mapiranje i portfelj rizika	82
11. ABC-XYZ ANALIZA	93
11.1. Osnovna obilježja abc-xyz analize	93
11.2. ABC analiza	93
11.2.1. Postupanje s ABC materijalima	94
11.2.2. Grafički prikaz ABC analize	95
11.3. XYZ analiza	96
11.3.1. Postupanje s XYZ materijalima	97
11.4. Kombinacija rezultata abc-xyz analize	98
11.4.1. Postupanje s materijalima ABC-XYZ analize	99
PROBLEMSKI ZADACI – abc-xyz analiza	100
12. CIKLIČNE ZALIHE	107
12.1. Osnovna obilježja cikličnih zaliha	107
PROBLEMSKI ZADACI – ciklične zalihe	108
13. TEMELJNA MJERILA ZA UPRAVLJANJE LANCIMA OPSKRBE	111
13.1. Kapacitet proizvodnje	111
PROBLEMSKI ZADACI – kapacitet proizvodnje	113
13.2. Koeficijent obrtaja zaliha	115
PROBLEMSKI ZADACI – koeficijent obrtaja zaliha	116
13.3. Profitna marža	117
PROBLEMSKI ZADACI – profitna marža	118
13.4. Udio transportiran određenim modalitetima	120
PROBLEMSKI ZADACI - udio transportiran određenim modalitetima	121
IGRA DISTRIBUCIJE	123
PRIMJERI ISPITNIH PITANJA	127
RJEŠENJA ZADATAKA	131
KLJUČNI POJMOVI	135
LITERATURA	139

LITERATURA

1) Knjige i stručni članci:

1. Barrett, Timothy. 1982. *Mission Costing: A New Approach to Logistics Analysis*. International Journal of Physical Distribution and Materials Management, Vol. 12, No. 7.
2. Belak, Vinko; Brčić-Pripčević, Vesna; Brkanić, Vlado i drugi. 2002. *Upravljanje zalihama i skladišno poslovanje*. RRif plus, Zagreb.
3. Bowersox, Donald; Closs, David; Cooper, Bixby. 2007. *Supply chain logistics management*. Boston, Mass u.a., McGraww-Hill/Irwin.
4. Calvinato, Joseph. 2004. *Supply chain logistics risks: From the back room in the board room*. International Journal of Physical Distribution & Logistics Management. Esmerald Group Publishing Limited.
5. Christopher Martin. 2011. *Logistics and Supply Chain Management, Creating Value-Adding Networks*. Pearson Education limited, Velika Britanija.
6. Cooper, Martha; Lambert, Douglas; Pagh, Janus. 1998. *Supply Chain Management: More than a New Name for Logistics*. The International Journal of Logistics Management. MCB UP Ltd.
7. Copacino, William. 1997. *Supply Chain Management: The Basics and Beyond*. St. Lucie Press, Boca Raton.
8. Delić, Mia. 2012. *Ekonomična količina nabave*. Ekonomski fakultet u Zagrebu.
9. Gentner, Andreas. 1994. *Entwurf eines Kennzahlensystems zur Effektivitäts- und Effizienzsteigerung von Entwicklungsprojekten*. Vahlen Verlag, München.
10. Götze, Uwe; Mikus, Barbara. 2007. *Risikomanagement in Supply Chains: Gefahren abwehren, Chancen nutzen, Erfolg generieren*. Verlag Erich Schmidt Verlag GmbH & Co KG.
11. Günther, Hans-Otto; Tempelmeier, Horst. 2005. *Produktion und Logistik*. Springer Verlag, Berlin-Heidelberg.
12. Harting, Detlef. 1994. *Lieferanten-Wertanalyse*. Schäfer-Poeschel, Stuttgart.

13. Kennerly, Mike; Neely, Andy. 2003. *Measuring performance in a changing business environment*. International Journal of Operations & Production Management, Vol. 23, No. 2.
14. Kersten, Wolfgang; Hohrath, Philipp; Winter, Marc. 2008. *Supply Chain Risk Management: Risikomanagement in Wertschöpfungsnetzwerken – Status quo und aktuelle Herausforderungen*. Fachhochschule des bfi Wien Gesellschaft m.b.H.
15. Lawrenz, Oliver; Hildebrand, Knut; Nenninger, Michael i dr. 2001. *Supply Chain Management – Konzepte, Erfahrungsberichte und Strategien auf dem Weg zu digitalen Wertschöpfungsnetzen*. Verlag Vieweg, Braunschweig.
16. Pfohl, Hans-Christian. 1994. *Logistik-management, Funktionieren und Instrumente*. Springer Verlag, Berlin.
17. Poirier, Charles; Reiter, Stephen. 1996. *Supply Chain Optimization: Building the Strongest Total Business Network*. Berrett Koehler Publishers, San Francisco.
18. Ptak, Carol; Schragenheim, Eli2. 2003. *ERP – Tools Techniques and Applications for integrating the Supply chain*. CRC Press.
19. Schmidt, Stefan; Grosche, Philipp. 2008. *Management internationaler Wertschöpfung in der Automobilindustrie*. Bertelsmann Stiftung.
20. Werner, Hartmut. 2008. *Supply Chain Management Grundlagen, Straterien, Instrumente und Controlling*. Betriebswirtschaftlicher Verlag Dr. Th. Gabler GmbH Wiesbaden.
21. Wildemann, Horst. 2000. *Supply Chain Management*. TCW Transfer-Centrum-Verlag, München.

2) Mrežni i elektronički izvori:

22. APICS - Introduction to Sales and Operations Planning <http://www.apics.org>
23. Black, Dennis; Zimmermann Alex. 2011. Perfect Order and Beyond. BD and Resource Optimization & Innovation, LLC. <http://www.gs1us.org/Portals/0/gs1%20us%20library/sectors/healthcare/industry%20use%20cases/Mercy-ROI-BD%20Case%20Study%20-%20Perfect%20Order%20and%20Beyond%20Jan%202012.pdf>

24. Council Of Supply Chain Management Professionals, Glossary. <https://cscmp.org/research/glossary-terms>
25. European Commission Trade Market Access Database: http://madb.europa.eu/madb/atDutyDetailPubli.htm?datasetid=MAAT-VN15-03v001&hscode=87032211&countries=VN&datacat_id=AT&keyword=&submit=&path-to-image=http://madb.europa.eu/at/images/&showall=F
26. Hefley, Chris. 2013. Kanban Roadmap. How to Get Started in 5 Steps. LeanKit. http://images.info.leankit.com/Web/LeanKitInc/%7B265acc99-5c74-4398-8a62-2749f0e97caf%7D_kanban_roadmap.pdf
27. Knežević, Blaženka. 2012. Vendor Managed Inventory. <http://web.efzg.hr/dok/trg/bknezevic/uod2012/uod2012p07.pdf>
28. Kröger, Michael. Neue Volkswagen-Strategie: Winterkorns Wende. <http://www.spiegel.de/wirtschaft/unternehmeyon/vw-jahresbilanz-volkswagen-chef-winterkorn-mit-neuer-strategie-a-958439.html>
29. Štefanić, Nedeljko; Tošanović, Nataša. 2012. Lean proizvodnja. https://www.fsb.unizg.hr/atlantiss/upload/newsboard/10_05_2012__16882_UZIP_-_Lean_proizvodnja.pdf
30. Value Chain. <http://www.netmba.com/strategy/value-chain/>
31. Warehouse Operational Metrics definitions and how to calculate. <http://www.werc.org/assets/1/Publications/2012%20-%20metrics%20definitions%20and%20calculations.pdf>

Nakladnik
SVEUČILIŠTE SJEVER, Koprivnica

Za nakladnika
Prof. dr. sc. Marin Milković

Lektorica i korektorica
Kristina Kirschenheuter, dipl. opći lingvist i fonetičar

Tehnička urednica i dizajn naslovnice
Anja Zorko, mag. ing.

Fotografija s naslovnice:
network-3524352 Image by Gerd Altmann from Pixabay

Tisak
Sveučilište Sjever,
Centar za digitalno nakladništvo

Naklada
100 primjeraka

© Sva prava zadržava autor
(All rights reserved)

Knjiga **Upravljanje lancima opskrbe** intelektualno je vlasništvo, neotuđivo, zakonom zaštićeno i mora se poštovati. Nijedan dio ove knjige ne smije se preslikavati ni na bilo koji način umnožavati bez pismenog dopuštenja autora.

ISBN 978-953-7986-07-0

9 789537 986070